

IVONA MARIĆ □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

1 Gaynor Kavanagh, „Museums in Cities and Cities in Museums: Making Histories in the United Kingdom”, u: *Thessaloniki: a crossroads for people and ideas. Presenting and interpreting a city in the museum and beyond: proceedings of ICOM-ICMAH annual meeting of the International Committee of Museums of Archaeology and History, Thessaloniki, 16-21 September 1997*, ur. ICOM-ICMAH (Athens: ICOM National Hellenic Committee, 2002), 11.

2 Nicola Johnson, „Discovering the city”, *Museum International* 47, br. 3 (1995): 4.

3 United Nations, *The Sustainable Development Goals Report 2022*, <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf> (pristupljeno 12. prosinca 2022.).

4 U travnju 1993. Muzej Londona organizirao je međunarodnu konferenciju *Reflecting Cities' Collective Memory, Multiculturalism and Urban Museology* radi pokretanja međunarodne platforme za gradske muzeje, a jedno od postavljenih pitanja bilo je na koji se način gradski muzeji razlikuju od ostalih muzeja.

5 CAMOC ICOM International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities, „About CAMOC”, <https://camoc.mini.icom.museum/about/about-camoc/> (pristupljeno 9. studenoga 2022.).

6 CAMOC ICOM International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities, „City Museum Global Mapping project”, <https://camoc.mini.icom.museum/projects/city-museum-global-mapping-project/> (pristupljeno 9. studenoga 2022.).

7 City Museums: Global Mapping project, „City Museums Map”, <https://citymuseums-mapping.com/map> (pristupljeno 9. studenoga 2022.).

Prema riječima Gaynor Kavanagh, profesorice i kustosice koja je niz godina predavala na uglednom Odsjeku za muzejske studije Sveučilišta u Leicesteru, „grad je najkompleksniji i najopsežniji od svih ljudskih artefakata, uređena zbrka ljudi, stvari i prostora u kojoj se fragmenti staroga poretka ponovno zaposjedaju i uključuju u agendu novoga”.¹

Upravo je uloga gradskog muzeja da čuva raznorodnu baštinu grada te da u zajednici njegovih građana potiče razvoj svijesti o identitetu i posebnostima prostora na kojemu žive, što je iznimno važno u kontekstu širenja globalne kulture, odgovarajući ujedno i na potrebe te iste zajednice koje proizlaze iz sadašnjeg trenutka.

Prvi veliki val pojave gradskih muzeja dogodio se na početku 20. stoljeća, a u Europi su im preteče bila regionalna arheološka, starinarska i filozofska društva čiji su članovi bili zaokupljeni dalekom prošlošću svojega područja i povijesnom baštinom koju je bilo potrebno sačuvati pred naletom urbanog širenja i industrijskog razvoja.² Procesi urbanizacije i metropolitanizacije doveli su do toga da danas više od polovice svjetske populacije živi u gradovima, a procjenjuje se da će do 2050. godine sedam od deset ljudi vjerojatno živjeti u urbanim područjima.³ Stoga se gradski muzeji suočavaju s novim izazovima „odražavanja grada”⁴ odnosno različitih ekonomskih, političkih i socijalnih fenomena koji se u njemu pojavljuju.

Od 2005. godine gradski muzeji imaju pri ICOM-u svoj Međunarodni odbor za zbirke i djelovanje gradskih muzeja (CAMOC), koji ističe „da ti specijalizirani muzeji mogu imati drugu dimenziju u odražavanju živi grad oko sebe posežući izvan gradske povijesti, do suvremenog grada i njegove moguće budućnosti”.⁵

CAMOC je 2020. godine, u suradnji s Nacionalnim sveučilištem za obrazovanje u Taipeiju (NTUE), Međunarodnim odborom za sabiranje građe (COMCOL) i Azijsko-pacifičkom alijansom (ASPAC), pokrenuo trogodišnji projekt globalnog mapiranja gradskih muzeja („City Museum Global Mapping project”).⁶ Kako je navedeno na mrežnoj stranici projekta, cilj projekta je dobivanje trenutačne slike o evoluciji gradskih muzeja diljem svijeta, ali i odgovorā na pitanja što je danas gradski muzej, koliko ima gradskih muzeja u svijetu i koliko su stari te koji su njihovi pristupi i alati.

Na karti se u trenutku pisanja ovoga teksta nalazilo 77 muzeja, od čega u Hrvatskoj samo jedan – Creski muzej.⁷

Terminološke dvojbe oko određivanja gradskih muzeja u Hrvatskoj

Unutar hrvatske muzejske zajednice temom gradskih muzeja i njihovom ulogom u suvremenom društvu s obzirom na teorijsku i praktičnu muzeološku problematiku bavila se Željka Kolveshi, iz Muzeja grada Zagreba, koja je, među ostalim, bila koordinatorica Radne grupe za gradske muzeje Međunarodnog odbora za muzeje i zbirke arheologije i povijesti (ICMAH) te je sudjelovala i izlagala na simpozijima Međunarodnog udruženja gradskih muzeja.

Doprinos Muzejskoga dokumentacijskog centra (MDC-a) toj temi bit će statistički uvid u stanje gradskih muzeja u Hrvatskoj, zbog čega će se analizirati podatci dostupni u Registru muzeja, galerija i zbirki u RH, glavnoj bazi podataka o hrvatskim muzejima koju vodi MDC, kao i podatke o posjećenosti muzeja koji se prikupljaju putem godišnjega anketnog upitnika i godišnjih izvješća o radu hrvatskih muzeja. Kao prvi korak bilo je potrebno odrediti uzorak gradskih muzeja.

U hrvatskoj muzejskoj zajednici *gradski muzej* je višeznačan pojam. U još uvijek važećem *Pravilniku o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije*⁸, muzeji se prema vrsti muzejske građe dijele na opće i specijalizirane, a prema teritorijalnom području obavljanja muzejske djelatnosti na nacionalne, regionalne i lokalne.⁹ Za posljednje u članku 16. Pravilnika stoji „opći i specijalizirani lokalni muzej obavlja muzejsku djelatnost na određenom lokalnom području (grad, općina i ostale razine lokalnih muzeja)”. Grad kao vrsta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u muzejskoj se legislativi spominje i u svojstvu jednoga od mogućih osnivača javnih muzeja.¹⁰ Stoga se, kada je riječ o *gradskim muzejima*, najčešće misli upravo na klasificiranje muzeja prema osnivaču.

U MDC-ovu Registru muzeji se određuju prema četiri kategorije: tipu, vrsti, djelokrugu i osnivaču.¹¹ Muzeji koji

su po tipu opći, po vrsti mogu biti gradski, zavičajni, regionalni i nacionalni. Takva je podjela preuzeta od prof. dr.sc. Ive Maroevića¹², koji je u *Uvodu u muzeologiju* (1993.) kategoriju *državnih muzeja* iz klasifikacije Petera van Menscha – koja povezuje kriterije teritorija i upravljanja muzejom – razvrstao na „nacionalne, regionalne, gradske i zavičajne muzeje (i sve niže razine lokalnih muzeja)”.¹³

Zbog neusklađenosti naziva i teritorija što ga muzej svojom građom i djelatnostima pokriva neki muzeji koji u svom nazivu imaju pridjev *gradski* (npr. Gradski muzej Požega), kao i neki *muzeji grada* (npr. Muzej grada Iloka) po vrsti su se odredili kao *zavičajni*. U svome magistarskom radu objavljenom u časopisu *Muzeologija* 38 o temi knjižnica u zavičajnim muzejima mr. sc. Snježana Radovanlija Mileusnić je pri pokušaju definiranja zavičajnog muzeja primijetila poteškoću u određivanju teritorija koji obuhvaća zavičaj jer netko može i grad smatrati zavičajem, iako se pod terminom *zavičaj* podrazumijeva teritorij koji prelazi granice grada.¹⁴

Neusklađenost naziva muzeja i njegova djelokruga zamjećuje se i u kodnim oznakama što ih MDC dodjeljuje svim muzejima i njihovim područnim zbirka kao svojevrsni identifikacijski broj, a sastoji se od numeričkog dijela koji označava vrstu muzeja prema ICOM-ovoj muzeološkoj klasifikaciji i tri slova koja označavaju naziv mjesta. Kako navodi Markita Franulić, dugogodišnja voditeljica MDC-ova Registra, „brojni su primjeri muzeja koji u svome nazivu imaju pojam *gradski*, a zapravo se njihova grada i djelatnost odnosi na regiju te bi u takvim slučajevima trebali imati oznaku za muzej čija je grada regionalnog karaktera. O tome smo vodili brigu prilikom revizije kodnih oznaka, ali to nije uvijek bilo jednostavno razlučiti”.¹⁵

Posljednja dvojba odnosi se na različito poimanje gradskog muzeja i muzeja grada, o čemu je 1950-ih godina pisao dr. sc. Antun Bauer, isprva naglašavajući terminološku razliku na način da gradski muzej označava sve muzeje u vlasništvu gradske uprave, dok je muzej grada „naziv za muzeje koji prikazuju ekonomsku, društveno-političku i kulturnu povijest grada i njegove uže okolice”.¹⁶

Šest godina poslije Bauer piše kako gradski muzeji „ipak treba da budu muzeji zavičajnog tipa, kompleksni muzeji i treba da obuhvate cijelu muzeološku problematiku kraja”, dok je muzej grada „muzej koji monografski obrađuje prošlost dotičnog grada. Ovom muzeju je zadatak da obrađuje isključivo samo dotični grad, njegovo područje, njegovu prošlost, kulturu, ljude, da čuva kulturnu baštinu toga grada”.¹⁷

Unatoč svim navedenim poteškoćama u određivanju gradskih muzeja, za potrebe ovog istraživanja uzet će se u obzir samo muzeji koji su u Registru muzeja, galerija i zbirki u RH po vrsti izjasnili kao *gradski*.

Statistički pregled gradskih muzeja

Prema podacima iz Registra muzeja, galerija i zbirki u RH od 168 zakonski registriranih muzeja, njih 32 ili 19,1 %, su opći gradski muzeji (tab. 1.).¹⁸

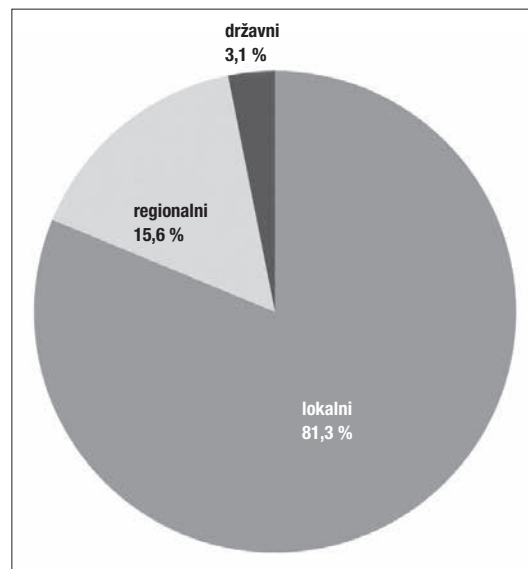
Na popisu se ne nalazi Creski muzej, koji je zabilježen na karti globalnog projekta mapiranja gradskih muzeja jer je prema vrsti navedenoj u Registru *zavičajni*.

Osnivači svih gradskih muzeja su gradovi, osim Muzeja Općine Jelsa, čiji je osnivač Općina Jelsa, administrativno niža jedinica lokalne samouprave, te Muzeja *Belišće*, koji je osnovalo Društvo prijatelja starina, a u sastavu je Grada Belišća.

Prema djelokrugu koji pokrivaju svojom građom i djelatnošću, 26 gradskih muzeja (81,3 %) odredili su se kao lokalni, njih pet (15,6 %) kao regionalni, a jedan je muzej (3,1 %) prema djelokrugu rada državni (grafički prikaz 1.). Posljednja dva podatka upućuju na odudaranja od *Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije*, u kojemu je grad određen kao lokalna razina područja djelovanja.

Kodne oznake muzeja

Polovica, odnosno 16 gradskih muzeja ima kodnu oznaku 763, koja se prema ICOM-ovoj klasifikaciji odnosi na muzeje (ili zbirke) povijesti jednoga grada¹⁹, a njih 13 ima oznaku 510, koja se dodjeljuje regionalnim muzejima, tj. *teritorijalnim muzejima* (tab. 1.)²⁰. Od ostalih gradskih muzeja Muzej Općine Jelsa nosi kodnu oznaku biografskog muzeja 762 jer je nekad bio Memorijalna zbirka skladatelja Antuna Dobronića, dok je Galeriji *Krsto Hegedušić*, čiju okosnicu čini zbirka hrvatskih likovnih umjetnika, bila dodijeljena kodna oznaka za umjetničke muzeje 525.

8 Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije, 10. ožujka 2006., *Narodne novine* 30/2006, čl. 4., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2006_03_30_718.html (pristupljeno 12. rujna 2022.).

9 Više u: Snježana Radovanlija Mileusnić, „Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj”, *Muzeologija* 38 (2001): 10.

10 Hrvatski sabor, Zakon o muzejima, 29. lipnja 2018., *Narodne novine* 61/2018, čl. 3., https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_61_1267.html (pristupljeno 10. studenoga 2022.).

11 Markita Franulić, „Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj: suočavanje s različitim potrebama korisnika”, *Muzeologija* 41/42 (2004): 278-279.

12 Radovanlija Mileusnić, *Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj*, 9.

13 Ivo Maroević, *Uvod u muzeologiju* (Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.), 79-80.

14 Radovanlija Mileusnić, *Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj*, 10-19.

15 Markita Franulić, „Kodne oznake muzeja”, *Informatica Museologica* 34, br. 1/2 (2003): 99.

16 Radovanlija Mileusnić, *Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj*, 18.

17 Isto.

18 Radovanlija Mileusnić, *Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj*, 18.

19 Isto.

18 Na popisu gradskih muzeja je Kulturno-povijesni muzej, jedna od četiri ustrojbene jedinice kompleksne ustanove Dubrovački muzeji. Ukupan broj muzeja u Upisniku, ako ih promatramo kao pravne osobe, jest 168, ali ako se gledaju fizički muzeji koji su u sastavu tih pravnih osoba, onda je riječ o 207 muzeja (npr. četiri muzeja: Arheološki, Etnografski, Kulturno-povijesni i Pomorski u sastavu su jedinstvene pravne osobe Dubrovački muzeji).

19 Antun Bauer, ur., „Plan muzeološke klasifikacije”, *Muzeologija* 13 (1972): 33.

20 Isto, 31.

NAZIV	KOD	GODINA OSNUTKA	TIP MUZEJA	VRSTA MUZEJA	DJELOKRUG	OSNIVAČ	U SASTAVU
Dubrovački muzeji – Kulturno-povijesni muzej	763:DBK	1872.	opći	gradski	regionalni	grad	Dubrovački muzeji
Galerija <i>Krsto Hegedušić</i>	525:PET	1987.	opći	gradski	lokalni	grad	POU <i>Hrvatski dom Petrinja</i>
Gradski muzej Bjelovar	510:BJL	1949.	opći	gradski	regionalni	grad	
Gradski muzej Čazma	510:ČZA	1958.	opći	gradski	lokalni	grad	Centar za kulturu Čazma
Gradski muzej Drniš	510:DNŠ	1960.	opći	gradski	regionalni	grad	
Gradski muzej Korčula	763:KOR	1957.	opći	gradski	lokalni	grad	
Gradski muzej Makarska	510:MKR	1962.	opći	gradski	lokalni	grad	
Gradski muzej Novalja	763:NOV	2008.	opći	gradski	lokalni	grad	Centar za kulturu Grada Novalje
Gradski muzej Senj	763:SNJ	1962.	opći	gradski	lokalni	grad	
Gradski muzej Sisak	510:SIK	1951.	opći	gradski	lokalni	grad	
Gradski muzej Varaždin	510:VRŽ	1925.	opći	gradski	regionalni	grad	
Gradski muzej Vinkovci	510:VNK	1946.	opći	gradski	lokalni	grad	
Gradski muzej Vukovar	763:VKR	1946.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej <i>Belišće</i>	510:BLŠ	1975.	opći	gradski	lokalni	Društvo prijatelja starina	Grad Belišće
Muzej / Museo Lapidarium	763:NGR	2006.	opći	gradski	državni	grad	
Muzej Grada Crikvenice	510:CRK	2007.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Kaštela	763:KAŠ	1991.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Koprivnice	510:KPR	1945.	opći	gradski	regionalni	grad	
Muzej grada Pakraca	763:PAK	2005.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Pazina	763:PAZ	1997.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Pregrade <i>Zlatko Dragutin Tudjina</i>	763:PRG	2005.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Rijeke	763:RKA	1961.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej Grada Rovinja-Rovigno – Museo della Città di Rovinj-Rovigno	510:ROV	1954.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Splita	763:SLT	1946.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Trogira	763:TRG	1963.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Umaga – Museo civico di Umago	763:UMG	1999.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej grada Zagreba	763:ZAG	1907.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej Ivanić-Grada	510:IVG	2014.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej Općine Jelsa	762:JLS	2010.	opći	gradski	lokalni	općina	
Muzej Staroga Grada	763:STG	1963.	opći	gradski	lokalni	grad	
Muzej Valpovštine	510:VLP	1956.	opći	gradski	lokalni	grad	Ustanova za kulturne djelatnosti <i>Ante Evetović Miroљub Valpovo</i>
Muzeji grada Karlovca	510:KAR	1904.	opći	gradski	lokalni	grad	

Tablica 1. Popis gradskih muzeja prema Registru muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Starost gradskih muzeja

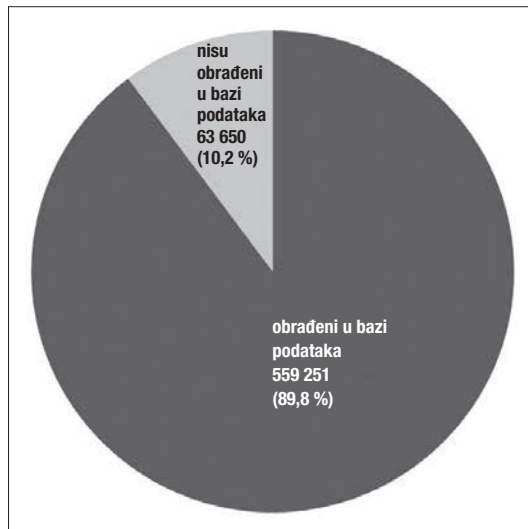
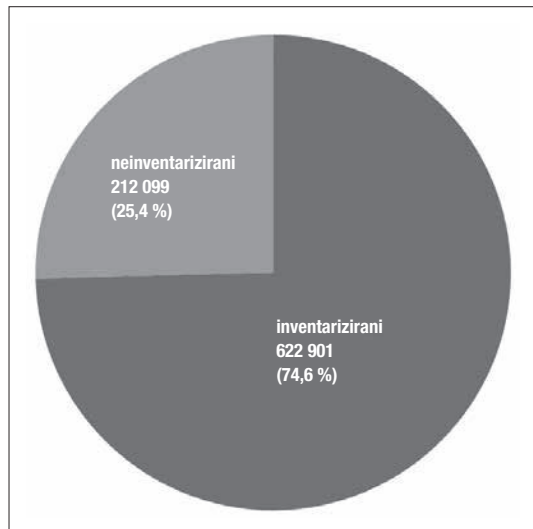
Najstariji gradski muzej su Dubrovački muzeji – Kulturno-povijesni muzej, čiji početci sežu u 1872. godinu, kada je osnovan Domorodni muzej (tab.1.). Početkom 20. stoljeća utemeljena su dva gradska muzeja, prvi u Karlovcu 1904. te potom u Zagrebu 1907. godine, a među starijima je i Gradski muzej Varaždin iz 1925.

godine. Najviše gradskih muzeja, njih 16, osnovano je nakon završetka Drugoga svjetskog rata 1945. godine pa do sredine 1960-ih godina. Također, velik je broj muzeja osnovan i početkom 21. stoljeća, u razdoblju 2005. – 2010. godine.

	Muzejske zbirke	Muzejski predmeti	Inventarizirani predmeti	Predmeti u računalnoj bazi podataka
Gradski muzeji	647	835 000	622 901	559 251
Svi muzeji	2887	6 676 645	4 624 047	3 836 662
Udio gradskih muzeja	22,4 %	12,5 %	13,5 %	14,6 %

Tablica 2. Muzejska građa u gradskim muzejima

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

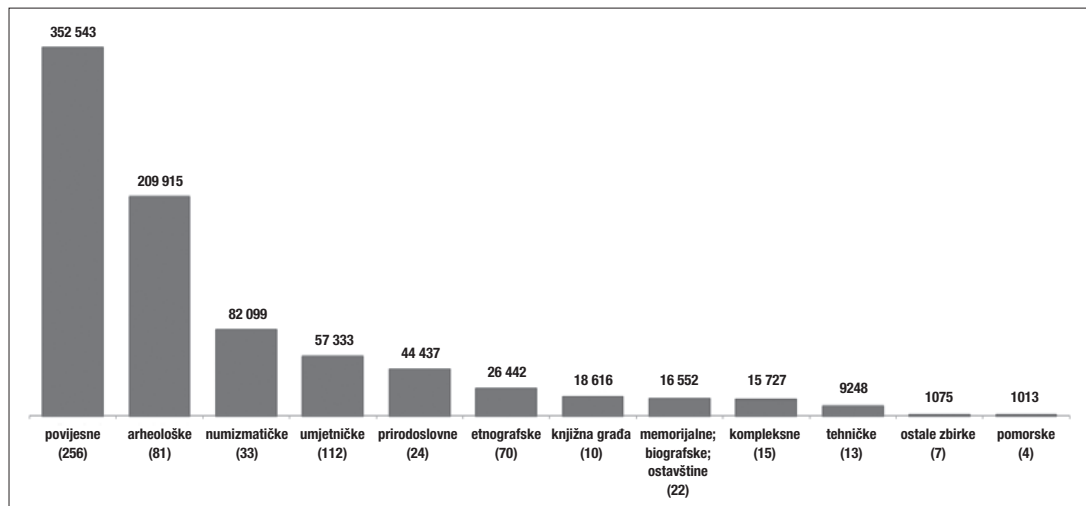

Grafički prikaz 2. Obradenost muzejskih predmeta u gradskim muzejima

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Grafički prikaz 3. Obradenost predmeta u elektroničkim bazama podataka

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Grafički prikaz 4. Broj muzejskih predmeta prema vrsti zbirke. U zagradama je uz svaku vrstu naveden broj muzejskih zbirki.

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Muzejske zbirke

Gradski muzeji imaju 647 muzejskih zbirki, odnosno 22,4 % ukupnog broja zbirki u hrvatskim muzejima te se u njima nalazi 835 000 muzejskih predmeta (tab.2.).

Broj inventariziranih predmeta iznosi 622 901, što čini 13,5 % ukupnog broja inventariziranih muzejskih predmeta u hrvatskim muzejima, od čega je u računalnoj bazi podataka upisan 559 251 predmet ili 14,6 % na razini svih muzeja u Hrvatskoj.

Ako se obradenost muzejske građe promatra na razini gradskih muzeja, može se zaključiti da su tri četvrtine svih muzejskih predmeta inventarizirane²¹ (grafički prikaz 2.), a većina inventariziranih predmeta obrađena je i u računalnoj bazi podataka (grafički prikaz 3.).

Vrste muzejskih zbirki u gradskim muzejima

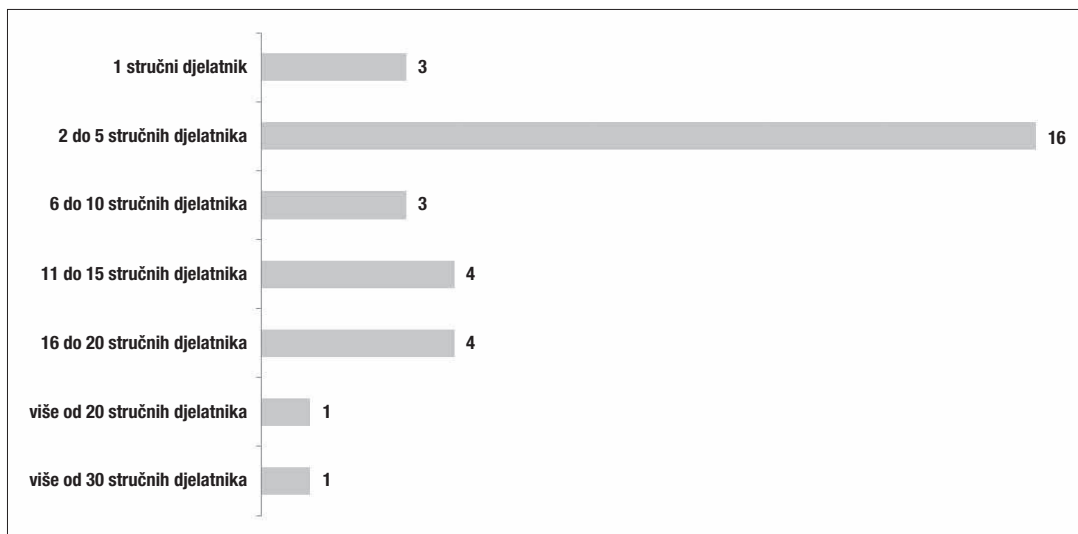
U gradskim muzejima najviše je povijesnih zbirki, kojih ukupno ima 256, a u kojima se nalazi više od 352 000 predmeta (grafički prikaz 4.), što pokazuje da su gradski muzeji usmjereni na povijest gradova u kojima djeluju. Svojom brojnošću ističu se i arheološke zbirke s gotovo 210 000 predmeta, što čini četvrtinu ukupne muzejske građe u gradskim muzejima. Sve su ostale vrste zbirki količinom predmeta znatno manje. U posljednjemu godišnjem statističkom pregledu hrvatskih muzeja što ga je MDC objavio na svojim mrežnim stranicama²², uz povijesne i arheološke, najbrojnije su prirodoslovne zbirke, no nasuprot tomu, u gradskim muzejima prirodoslovna građa čini samo malo više od 5 % ukupnog broja predmeta.

Područja i granice skupljanja muzejske građe trebale bi biti navedene u pisanoj izvaji o politici prikupljanja muzej-

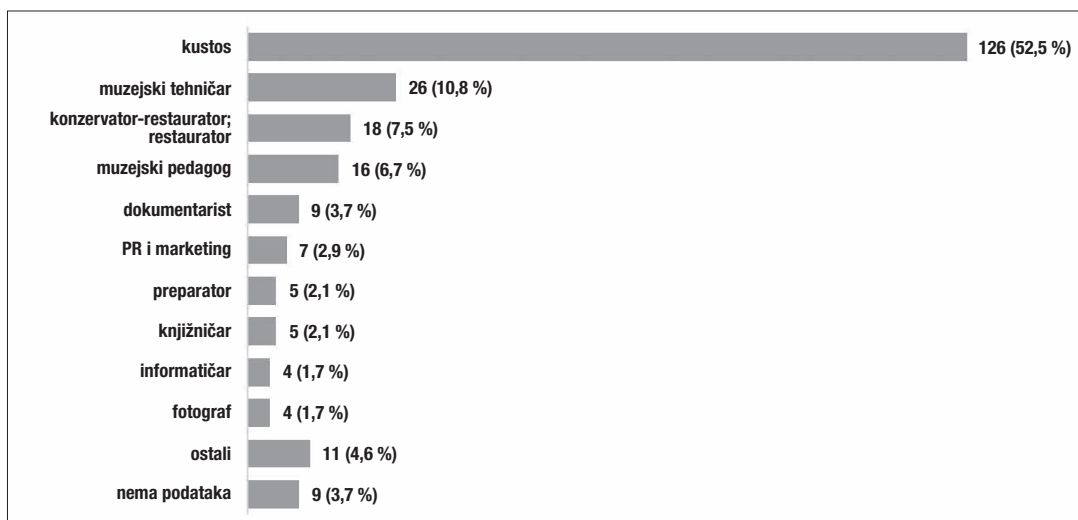
21 Klasično i/ili u bazi podataka.

22 Tea Rihtar Jurić, *Statistički pregled za 2021. godinu* (Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 2022.), <https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Statisti%C4%8Dki%20o%20pregled%20za%202021.pdf> (pristupljeno 15. prosinca 2022.).

Grafički prikaz 5. Stručno muzejsko osoblje u gradskim muzejima
Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Grafički prikaz 6. Struktura stručnih djelatnika u gradskim muzejima
Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

ske građe koju prema važećem *Pravilniku o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije*²³ svi muzeji, među njima i gradski, trebaju usvojiti i objaviti, ali taj su dokument na svojim mrežnim stranicama objavila samo tri gradska muzeja.²⁴

Djelatnici

Od ukupno 1191 stručnog djelatnika u hrvatskim muzejima, u gradskim je zaposleno njih 240, odnosno 20,2 %. Uz stručno muzejsko osoblje, u gradskim muzejima kao tehničko, pomoćno i administrativno-računovodstveno osoblje radi 110 djelatnika.

Tri gradska muzeja imaju samo jednog stručnog djelatnika (grafički prikaz 5.) iako bi prema *Pravilniku o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije* u lokalnim muzejima trebala biti zaposlena najmanje dva stručna djelatnika (jedan kustos i jedan muzejski tehničar).²⁵ Najveći broj muzeja, odnosno 50 % njih, ima dva do pet stručnih djelatnika,

tri muzeja imaju šest do deset stručnih djelatnika, a po četiri su u kategorijama 11 – 15 i 16 – 20 stručnih djelatnika. Samo jedan muzej ima više od 20 stručnih djelatnika i samo jedan više od 30 stručnih djelatnika.

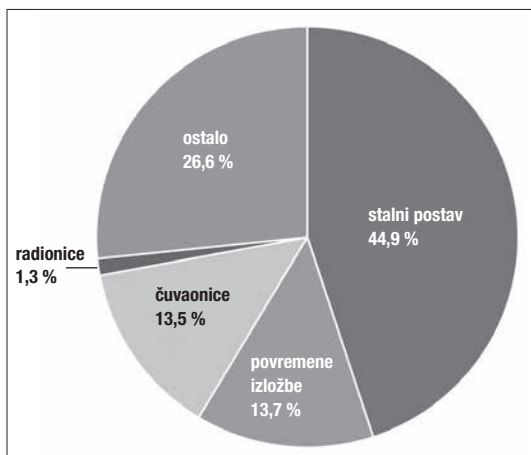
S obzirom na profil muzejskog osoblja, u gradskim muzejima prevladavaju kustosi, kojih je ukupno 126, odnosno 52,5 % (grafički prikaz 6.). Sljedeći su po zastupljenosti muzejski tehničari, kojih je u gradskim muzejima 26 (10,8 %). Konzervatorsko-restauratorskom djelatnošću u gradskim se muzejima bavi 18 djelatnika (7,5 %), a po brojnosti ih slijede muzejski pedagozi sa 16 djelatnika. Najmanje je dokumentarista (9), stručnjaka s područja PR-a i marketinga (7), preparatora (5), knjižničara (5), informatičara (4) i fotografa (4).

Ako se prethodno navedeni ukupan broj muzejskih predmeta promatra u odnosu prema broju stručnih djelatnika, može se zaključiti da se u prosjeku u gradskim muzejima jedan stručni djelatnik skrbi za 3479 muzejskih predmeta.

23 Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, *Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije*, čl. 22.

24 Dubrovački muzeji, Muzej grada Rijeke i Muzeji grada Karlovca.

25 Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, *Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije*, čl. 35.

Namjena prostorija u gradskim muzejima

Prema namjeni prostorija, najveću površinu zauzimaju stalni postavi u muzejima i izvan muzejskih zgrada, a ona iznosi 44,9 % ukupne površine gradskih muzeja (grafički prikaz 7.). Prostori za povremene izložbe čine 13,7 % ukupne površine gradskih muzeja, a gotovo jednaku površinu (13,5 %) zauzimaju čuvaonice muzejske i dokumentacijske građe u kojima je smješten najveći dio građe. Preparatorske i restauratorske radionice zauzimaju samo 1,3 % ukupne površine gradskih muzeja, dok ostalih 26,6 % pripada prostorijama poput ureda, knjižnica, muzejskih suvenirnica, multimedijjskih dvorana i ostalih prostora.

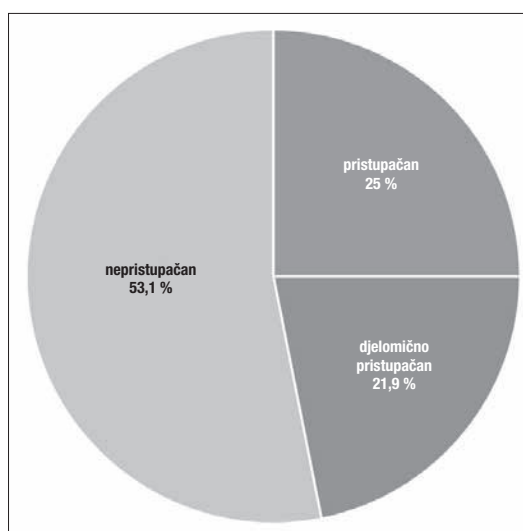
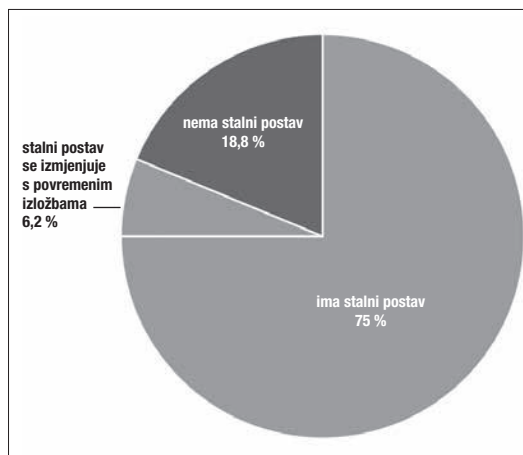
Pogledamo li odnos između ukupnog broja muzejskih predmeta i površine prostora za stalne postavke i čuvaonice, odnosno prostora u kojima se izlaže i čuva muzejska građa, dobivamo podatak da se u gradskim muzejima nalazi prosječno 25 muzejskih predmeta na četvornome metru.

Stalni postavi u gradskim muzejima

Od 32 gradska muzeja stalne postavke ima njih 24 (75 %), dok se u dva muzeja (6,2 %) stalni postav izmjenjuje s povremenim izložbama (grafički prikaz 8.). Među šest muzeja koji nemaju stalni postav pripadaju Gradski muzej Sisak, čiji je muzejski postav nakon petrinjskog potresa 29. prosinca 2020. godine morao biti evakuiran, te Galerija *Krsto Hegedušić*, koja je nakon potresa ostala bez prostora za djelovanje.

Dostupnost muzeja osobama s invaliditetom

Prema podacima iz Registra muzeja, galerija i zbirki u RH, čak 17 gradskih muzeja ili 53,1 % nije dostupno osobama s invaliditetom (grafički prikaz 9.). Njih osam (25 %) ima omogućen pristup osobama s invaliditetom, a među njima je i Galerija *Krsto Hegedušić*, koja je zbog posljedica potresa do daljnjeg zatvorena za sve posjetitelje. Sedam muzeja (21,9 %) ima djelomično omogućen pristup osobama s invaliditetom, odnosno pristup im je

ograničen samo na prizemlje višeeetažnoga muzejskog objekta ili na pojedine muzejske objekte.

Posjećenost gradskih muzeja

MDC putem anketnog upitnika prikuplja podatke o posjećenosti hrvatskih muzeja na godišnjoj razini te na svojim mrežnim stranicama objavljuje tablicu s rezultatima, kao i popis muzeja poredanih prema broju posjetitelja.²⁶ Iz navedenih izvora izdvojeni su podatci o posjećenosti gradskih muzeja u razdoblju 2017. – 2021. (tab. 3.), koji su dopunjeni podacima iz godišnjih izvješća o radu pojedinih muzeja (naznačeno kurzivom).

Među gradskim muzejima najposjećeniji su Muzej grada Splita koji osim Muzejom upravlja s još pet lokacija (Galerijom *Emanuel Vidović*, Dioklecijanovim podrumima, Jugoistočnom i Mletačkom kulom te Ophodom iznad sjevernog zida Dioklecijanove palače) i Dubrovački muzeji, s ukupnom posjećenošću svih četiriju ustrojbenih jedinica, među kojima je i Kulturno-povijesni muzej jer nisu dostupni zasebni podatci o posjećenosti za svih pet analiziranih godina.

Grafički prikaz 7. Udio površina prema namjeni prostorija

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Grafički prikaz 8. Stalni postavi u gradskim muzejima

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

Grafički prikaz 9. Pristupačnost muzeja osobama s invaliditetom

Izvor: Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj, studeni 2022.

²⁶ Muzejski dokumentacijski centar, „Muzejska statistika”, <https://mdc.hr/hr/muzeji/muzejska-statistika/statistika-hrvatskih-muzeja/> (pristupljeno 12. prosinca 2022.).

²⁷ Podatci o posjećenosti gradskih muzeja preuzeti su iz: Muzejski dokumentacijski centar, *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2017. godini*, <https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Posje%C4%87enost%20hrvatskih%20muzeja%20u%202017.pdf>. Dopunjeno podacima iz izvješća o radu Gradskog muzeja Makarska, Muzeja grada Pregrade *Zlatko Dragutin Tudićina*, Muzeja Grada Rovinja-Rovigno – Museo della Città di Rovinj-Rovigno, Muzeja Ivanić-Grada i Muzeja Općine Jelsa, objavljenih na: Muzejski

Tablica 3. Posjećenost gradskih muzeja u

razdoblju 2017. – 2021. godine

Izvori: podatci iz MDC-ova godišnjeg anketnog upitnika i izvješća o radu hrvatskih muzeja od 2017. do 2021.

dokumentacijski centar, „Izvješća muzeja 2017”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjesca-muzeja/izvjesca-muzeja-2017/>. Podatak o posjećenosti Muzeja *Belišće* u 2017. godini nije dostupan.

28 Podatci o posjećenosti gradskih muzeja preuzeti su iz: Muzejski dokumentacijski centar, *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2018. godini*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Posjecenost_hr_muzeja_2018.pdf. Dopunjeno podacima iz izvješća o radu Galerije *Krsto Hegedušić*, Gradskog muzeja Korčula, Muzeja grada Pregrade *Zlatko Dragutin Tudjina* i Muzeja Općine Jelsa, objavljenih na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvješća muzeja 2018”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjesca-muzeja/izvjesca-muzeja-2018/>. Podatak o posjećenosti Muzeja *Belišće* u 2018. godini nije dostupan.

29 Podatci o posjećenosti gradskih muzeja preuzeti su iz: Muzejski dokumentacijski centar, *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2019. godini*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Posje%C4%87enost-hrvatskih-muzeja-u-2019_ispravak2.pdf. Dopunjeno podacima iz izvješća o radu Muzeja grada Pazina, objavljenoga na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvješća muzeja 2019”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjesca-muzeja/izvjesca-muzeja-2019/>. Podatak o posjećenosti Muzeja Grada Rovinja – Museo della Città di Rovinj-Rovigno u 2019. godini nije dostupan.

30 Podatci o posjećenosti gradskih muzeja preuzeti su iz: Muzejski dokumentacijski centar, *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2020. godini*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/najposjeceniji_2020.pdf. Podatci o posjećenosti Gradskog muzeja Bjelovar i Gradskog muzeja Makarska u 2020. godini nisu dostupni.

31 Podatci o posjećenosti gradskih muzeja preuzeti su iz: Muzejski dokumentacijski centar, *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2021. godini*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/najposjeceniji_2021.pdf. Dopunjeno podacima iz izvješća o radu Muzeja grada Crikvenice i Muzeja Ivanić-Grada, objavljenih na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvješća muzeja 2021”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjesca-muzeja/izvjesca-muzeja-2021/>. Galerija *Krsto Hegedušić* do daljnjega je zatvorena zbog oštećenja prouzročeni potre- som 29. prosinca 2020. godine.

32 Izvori: Muzejski dokumentacijski centar, *Ukupan broj posjetitelja u*

Naziv muzeja	2017. ²⁷	2018. ²⁸	2019. ²⁹	2020. ³⁰	2021. ³¹
Dubrovački muzeji (Arheološki, Etnografski, Pomorski i Kulturno-povijesni muzeji)	248 804	234 457	297 481	41 764	111 411
Galerija Krsto Hegedušić	4081	1500	1145	1269	0
Gradski muzej Bjelovar	8095	15 992	9478	nema podatka	6273
Gradski muzej Čazma	16 717	11 600	9979	2513	847
Gradski muzej Drniš	673	1432	1487	1091	1052
Gradski muzej Korčula	11 080	5899	8705	1448	5390
Gradski muzej Makarska	2500	2038	2100	nema podatka	1034
Gradski muzej Novalja	2412	2199	1965	573	1360
Gradski muzej Senj (*s Tvrđavom Nehaj)	40 927	44 150	38 768	13 339	20 571
Gradski muzej Sisak	27 088	29 108	15 878	9126	4338
Gradski muzej Varaždin	56 163	64 962	56 641	17 926	23 619
Gradski muzej Vinkovci	8793	14 294	11 310	2163	17 988
Gradski muzej Vukovar	59 552	32 640	29 437	15 622	9556
Muzej Belišće	nema podatka	nema podatka	1987	782	211
Muzej / Museo Lapidarium	896	11 864	11 686	3046	4107
Muzej Grada Crikvenice	2197	5077	4863	1594	1739
Muzej grada Kaštela	8092	9633	9836	2625	6187
Muzej grada Koprivnice	11 257	16 167	16 451	9844	20 976
Muzej grada Pakraca	4390	4822	8159	2066	1779
Muzej grada Pazina	32 228	16 787	17 564	5363	9975
Muzej grada Pregrade Zlatko Dragutin Tudjina	946	1772	2156	765	1060
Muzej grada Rijeke	26 395	26 467	40 143	7834	15 924
Muzej Grada Rovinja-Rovigno – Museo della Città di Rovinj-Rovigno	24 365	14 167	nema podatka	1723	4768
Muzej grada Splita (*s Galerijom Emanuel Vidović, Dioklecijanovim podrumima, Jugoistočnom i Mletačkom kulom te Ophodom iznad sjevernog zida Dioklecijanove palače)	357 745	323 618	389 814	41 417	135 891
Muzej grada Trogira	16 510	17 788	16 092	4957	5341
Muzej grada Umaga – Museo civico di Umago	13 811	11 562	10428	940	4341
Muzej grada Zagreba	77 324	92 606	92 394	33 382	30 503
Muzej Ivanić-Grada	2104	3005	2853	415	415
Muzej Općine Jelsa	3262	3626	3652	1614	2611
Muzej Staroga Grada	3026	2899	2936	1296	1945
Muzej Valpovštine	8665	8265	8320	3096	2624
Muzeji grada Karlovca	23 887	29 047	55 107	33 077	33 146
UKUPNO (gradski muzeji)	1 103 985	1 059 443	1 178 815	262 670	486 982
UKUPNO (svi muzeji)	4 695 288³²	5 459 678³³	5 253 329³⁴	1 435 793³⁵	2 551 995³⁶
Udio posjećenosti gradskih muzeja	23,5 %	19,4 %	22,4 %	18,3 %	19,1 %

Među najposjećenijima je i Muzej grada Zagreba, ali i Gradski muzej Varaždin, koji djeluje u nekoliko građevina spomeničke vrijednosti: u gotičko-renesansnoj utvrdi Stari grad, baroknoj palači Sermage, klasicističkoj palači Herzer te u Kuli stražarnici. Gradski muzej Senj svoju dobru posjećenost zahvaljuje tvrđavi Nehaj iz 16. stoljeća, koju ima pod svojom upravom.

Ukupno gledano, gradski su muzeji najveću posjećenost zabilježili 2019. godine, kada je dojavljeno 1 178 815 posjetitelja, što na razini svih muzeja u Hrvatskoj čini 22,4 %, da bi iduće, 2020. godine zbog pandemije virusa COVID-19 ta posjećenost pala za više od 77 %, na 262 670 posjetitelja. Udio posjećenosti gradskih muzeja u ukupnoj se posjećenosti hrvatskih muzeja

kreće u rasponu od 18,3 %, zabilježenih u 2020. godini, do 23,5 % u 2017. godini. Pritom je bitno istaknuti da je riječ o okvirnim podatcima jer odaziv na MDC-ov anketni upitnik svake godine nije jednak, a za pojedine muzeje podatci o posjećenosti nisu bili dostupni.

Zaključci

- Gotovo se petina hrvatskih muzeja prema vrsti ubraja u gradske muzeje.
- Većina ih je osnovana od 1945. do sredine 1960-ih godina.
- Građa koja se čuva u gradskim muzejima čini 12,5 % cjelokupne građe hrvatskih muzeja, a najviše predmeta nalazi se u povijesnim i arheološkim zbirkama.
- Tri četvrtine svih muzejskih predmeta u gradskim muzejima je inventarizirano.
- U gradskim je muzejima zaposlena petina svih stručnih djelatnika u hrvatskim muzejima, a u prosjeku jedan stručni djelatnik skrbi o 3479 muzejskih predmeta.
- Prema stručnom zvanju u gradskim prevladavaju kustosi, kojih je više od polovice od ukupnog broja zaposlenih, dok je znatno manji broj muzejskih pedagoga i dokumentarista.
- Tri četvrtine gradskih muzeja ima stalni postav te upravo prostori namijenjeni stalnom postavu zauzimaju najveću površinu.
- Površina prostora za čuvanje građe gotovo je jednaka prostoru namijenjenome za povremene izložbe, iako je u njima smještena većina muzejskih predmeta.
- U gradskim se muzejima na jednom četvornome metru površine prostora za stalne postave i čuvaonica u kojima se izlaže i čuva muzejska građa nalazi 25 muzejskih predmeta.
- Posjećenost gradskih muzeja na godišnjoj razini kreće se oko 20 % ukupne posjećenosti svih hrvatskih muzeja.
- Nažalost, više od polovice gradskih muzeja uopće nije dostupno osobama s invaliditetom.

LITERATURA

1. Bauer, Antun, ur. „Plan muzeološke klasifikacije”. *Muzeologija* 13 (1972): 1-36.
2. CAMOC ICOM International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities. „About CAMOC”. <https://camoc.mini.icom.museum/about/about-camoc/> (pristupljeno 9. studenoga 2022.).
3. CAMOC ICOM International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities. „City Museum Global Mapping project”. <https://camoc.mini.icom.museum/projects/city-museum-global-mapping-project/> (pristupljeno 9. studenoga 2022.).
4. City Museums: Global Mapping project. „City Museums Map”. <https://citymuseums-mapping.com/map> (pristupljeno 9. studenoga 2022.).

5. Franulić, Markita. „Kodne oznake muzeja”. *Informatica Museologica* 34, br. 1/2 (2003): 99-105.
6. Franulić, Markita. „Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj: suočavanje s različitim potrebama korisnika”. *Muzeologija* 41/42 (2004): 277-285.
7. Hrvatski sabor. „Zakon o muzejima”, 29. lipnja 2018. *Narodne novine* 61/2018. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_61_1267.html (pristupljeno 10. studenoga 2022.).
8. Johnson, Nichola. „Discovering the city”. *Museum International* 47, br. 3 (1995): 4-6.
9. Kavanagh, Gaynor. „Museums in Cities and Cities in Museums: Making Histories in the United Kingdom”. U: *Thessaloniki: a crossroads for people and ideas. Presenting and interpreting a city in the museum and beyond: proceedings of ICOM-ICMAH annual meeting of the International Committee of Museums of Archaeology and History, Thessaloniki, 16-21 September 1997*, ur. ICOM-ICMAH, 11-27. Athens: ICOM National Hellenic Committee, 2002.
10. Kolveshi, Željka. „II. Međunarodni simpozij o gradskim muzejima: Museu d'Historia de la Ciutat Barcelona, travanj 1995.”. *Informatica Museologica* 26, br. 1-4 (1995): 97-99.
11. Kolveshi, Željka. „Godišnja konferencija ICMAH-ICOM: Međunarodni komitet za muzeje arheologije i povijesti, Thessaloniki, 16. do 21. rujna 1997.”. *Informatica Museologica* 27, br. 3-4 (1996): 79-82.
12. Kolveshi, Željka. „Međunarodni simpozij o gradskim muzejima 'Reflecting cities' sa svrhom inauguriranja međunarodnog udruženja gradskih muzeja: Museum of London, travanj 1993.”. *Informatica Museologica* 24, br. 1-4 (1993): 93-94.
13. Kolveshi, Željka. „Novi gradski muzej za 21. stoljeće: Musee d'histoire de la Ville de Luxembourg”. *Informatica Museologica* 26, br. 1-4 (1995): 57-59.
14. Maroević, Ivo. *Uvod u muzeologiju*. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.
15. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. „Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije”, 10. ožujka 2006. *Narodne novine* 30/2006. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2006_03_30_718.html (pristupljeno 12. rujna 2022.).
16. Muzejski dokumentacijski centar. „Izvjешća muzeja 2017”. <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2017/> (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
17. Muzejski dokumentacijski centar. „Izvjешća muzeja 2018”. <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2018/> (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
18. Muzejski dokumentacijski centar. „Izvjешća muzeja 2019”. <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2019/> (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
19. Muzejski dokumentacijski centar. „Izvjешća muzeja 2020”. <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2020/> (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
20. Muzejski dokumentacijski centar. „Izvjешća muzeja 2021”. <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2021/> (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
21. Muzejski dokumentacijski centar. „Muzejska statistika”. <https://mdc.hr/hr/muzeji/muzejska-statistika/statistika-hrvatskih-muzeja/> (pristupljeno 12. prosinca 2022.).
22. Muzejski dokumentacijski centar. *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2017. godini*. <https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Posje%C4%87enost%20hrvatskih%20muzeja%20u%202017.pdf> (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
23. Muzejski dokumentacijski centar. *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2018. godini*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Posjećenost_hrvatskih_muzeja_2018.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
24. Muzejski dokumentacijski centar. *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2019. godini*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Posje%C4%87enost-hrvatskih-muzeja-u-2019_ispravak2.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).

hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2017. g.), https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/tablica_2017_finalno.pdf.
Dopunjeno podatcima iz izvješća o radu Gradskog muzeja Makarska, Muzeja grada Pregrade Zlatko Dragutin Tudjina, Muzej Grada Rovinja-Rovigno – Museo della Città di Rovinj-Rovigno, Muzeja Ivanić-Grada i Muzeja Općine Jelsa, objavljenih na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvjешća muzeja 2017”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2017/>.

33 Izvori: Muzejski dokumentacijski centar, *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2018. g.)*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/2018_posjecenost.pdf.
Dopunjeno podatcima iz izvješća o radu Galerije Krsto Hegedušić, Gradskog muzeja Korčula, Muzeja grada Pregrade Zlatko Dragutin Tudjina i Muzeja Općine Jelsa, objavljenih na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvjешća muzeja 2018”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2018/>.

34 Izvori: Muzejski dokumentacijski centar, *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2019. g.)*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/2019_tablica_final.pdf.
Dopunjeno podatcima iz izvješća o radu Muzeja grada Pazina, objavljenoga na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvjешća muzeja 2019”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2019/>.

35 Izvori: Muzejski dokumentacijski centar, *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2020. g.)*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/muzeji_posjecenost_2020.pdf.
Dopunjeno podatcima iz izvješća o radu Gradskog muzeja Sisak, objavljenoga na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvjешća muzeja 2020”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2020/>.

36 Izvori: Muzejski dokumentacijski centar, *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2021. g.)*, https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/muzeji_posjecenost_2021.pdf.
Dopunjeno podatcima iz izvješća o radu Muzeja grada Crikvenice i Muzeja Ivanić-Grada, objavljenih na: Muzejski dokumentacijski centar, „Izvjешća muzeja 2021”, <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/izvjescia-muzeja/izvjescia-muzeja-2021/>.

25. Muzejski dokumentacijski centar. *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2020. godini*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/najposjeceniji_2020.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
26. Muzejski dokumentacijski centar. *Posjećenost hrvatskih muzeja u 2021. godini*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/najposjeceniji_2021.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
27. Muzejski dokumentacijski centar. *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2017. g.)*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/tablica_2017_finalno.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
28. Muzejski dokumentacijski centar. *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2018. g.)*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/2018_posjecenost.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
29. Muzejski dokumentacijski centar. *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2019. g.)*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/2019_tablica_final.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
30. Muzejski dokumentacijski centar. *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2020. g.)*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/muzeji_posjecenost_2020.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
31. Muzejski dokumentacijski centar. *Ukupan broj posjetitelja u hrvatskim muzejima: podatci iz MDC-ovog godišnjeg anketnog upitnika (2021. g.)*. https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/muzeji_posjecenost_2021.pdf (pristupljeno 22. prosinca 2022.).
32. Radovanlija Mileusnić, Snježana. „Ustroj i organizacija knjižnica zavičajnih muzeja u Hrvatskoj”. *Muzeologija* 38 (2002): 7-132.
33. Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj. Muzejski dokumentacijski centar. <https://mdc.hr/hr/muzeji/online-registar/> (pristupljeno 14. studenoga 2022.).
34. Rihtar Jurić, Tea. *Statistički pregled za 2021. godinu*. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 2022. <https://mdc.hr/files/file/muzeji/statistika/Statisti%C4%8Dki%20pregled%20za%202021.pdf> (pristupljeno 15. prosinca 2022.).
35. United Nations. *The Sustainable Development Goals Report 2022*. <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf> (pristupljeno 12. prosinca 2022.).

CITY MUSEUMS UNDER THE MAGNIFYING GLASS – A STATISTICAL SURVEY OF CITY MUSEUMS IN CROATIA

City museums are custodians of the history and material heritage of a town or a city; nowadays, they are expected to mirror the present-day city and current social issues.

In the last thirty years, numerous international symposia have been dedicated to the phenomenon of city museums. Also, in 2005 the ICOM International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities (CAMOC) was set up. In collaboration with other partners, CAMOC launched a global project to map city museums with one of its tasks to answer the question of what is a municipal museum today.

At the national level, difficulties arise in defining a city museum, mainly because of the inconsistency in the names of museums and the territories they cover with their collections and activities. Taking into account only the museums that have defined themselves as city, the data from the Register of Museums, Galleries and Collections in the Republic of Croatia – the central database about Croatian museums, run by the Museum Documentation Centre (MDC) – were analysed to gain insight into the state of Croatian city museums. Attendance figures, which the MDC gathers via the annual questionnaire and the Croatian museums' annual reports, were also studied.

About a fifth of all Croatian museums are city museums, and their collections represent 12.5% of all the objects kept in Croatian museums. Annual visitor numbers of city museums account for about 20% of the total attendance at Croatian museums.